

رفع تبعیض در حقوق مذاهب و پیشگیری از گسل در بین ادیان، مقدمه رسیدن به وحدت است

استاد دانشگاه فرهنگیان استان کردستان اظهار داشت: جامعه اسلامی به دلیل اعتقادات و باورهای برگرفته از منابع غنی همچون قرآن و سنت به وحدت فکری و عقیدتی رسیده است و از چنان قدرتی برخوردار است که اختلافات نژادی، زبانی یا جغرافیایی یا منافع مادی نمی‌تواند برای آن تهدید باشد.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، دکتر فرانک قدسی، استاد دانشگاه فرهنگیان استان کردستان در سخنانی در وینار سیل و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی به تشریح موضوع همدلی و همدردی اسلامی و زمینه‌های تحریک نزاع در کشورهای اسلامی و راهکارهای برون رفت از آن و پرهیز از تنش‌ها و منازعات پرداخت.

وی با بیان اینکه پیامبر مهر و رحمت، پیام آور دین کامل اسلام و احیاگر هویت واقعی انسان و نجات از شقاوت و رهنمون ساختن به سعادت و صلح و نوع دوستی بود، افزود: در دین اسلام، اعتلای جوامع اسلامی یک هدف راهبردی و اولویتی برای سیاستگذاری در کشورهای اسلامی است. بنابراین باید دید برای ایجاد این همدلی با توجه به منابع غنی و تعالیم اسلامی چه ظرفیت‌ها و اشتراکاتی در جوامع اسلامی وجود

دارد.

دکتر قدسی در ادامه گفت: قرآن در سوره انبیا آیه ۹۲ امت اسلامی را امت واحده خوانده و آنها را به ارتباط، شناخت و یاری رساندن به یکدیگر دعوت کرده است. در راه رسیدن به سعادت و کمال هیچ برتری بین مسلمانان نیست مگر در تقوا که در سوره حجرات آیه ۱۳ به آن اشاره شده است.

وی افزود: اسلام اصل وحدت را در سوره آل عمران آیه ۱۰۳ مورد اشاره قرار داده و آن را موجب اقتدار می‌داند و تاکید می‌کند که وحدت، مایه استواری و نیرومندی و اختلاف، سبب شکست، سستی و از دست دادن قدرت مسلمانان است.

دکتر قدسی با اشاره به اینکه عنصر وحدت و تداوم آن، برادری و محبت و ایمان است، افزود: پایبندی به این اصل، پیوندی‌های عقیدتی ایجاد می‌کند که نیرومندتر از پیوندهای خونی و نسبی است. به فرموده پیامبر صلی الله علیه و آله، امت اسلامی همچون پیکری واحد و بنیانی استوار است که سخت به هم پیوند خورده‌اند.

وی افزود: اصل دیگر، توحید است که مهم‌ترین اصلی است که جامعه اسلامی را از دیگر جوامع متمایز می‌کند. توحید به صورت عام به معنی اخلاص در اندیشه، گفتار و اعمال است. مقصد جامعه توحیدی جلب خشنودی خداوند است و به دلیل ایمان راسخ حاضر به پذیرش هر چیزی نیست.

استاد دانشگاه فرهنگیان استان کردستان در ادامه بیان داشت: اصل دیگر، اصل قدرت است. جامعه اسلامی به دلیل اعتقادات و باورهای برگرفته از منابع غنی همچون قرآن و سنت به وحدت فکری و عقیدتی رسیده و از چنان قدرتی برخوردار است که اختلافات نژادی، زبانی یا جغرافیایی یا منافع مادی نمی‌تواند برای آن تهدید باشد؛ نمونه آن فتح مکه و دیگر فتوحات جهان اسلام بود که بدون جنگ و خونریزی با قدرت الهی و حکومت بر دل‌ها به دور از سلطه‌گری و برتری جویی به وقوع پیوست. البته کشورهای اسلامی در مقابله با دشمن و تجاوز به سرزمین‌ها و بلاد اسلامی همیشه آمادگی نظامی دارند.

وی اصل دیگر را آزادی خواند و افزود: در جوامع اسلامی انسان جز در برابر معبود خود برده و بنده هیچ کس نیست و در برابر هیچ قدرتی سر تعظیم فرود نمی‌آورد. انسان با برخورداری از اراده و اختیار خود برده و بنده هوای نفسانی خود هم نیست و دلیل کرامت و تکریم او همین است.

استاد دانشگاه فرهنگیان استان کردستان ادامه داد: همچنین اصل مهم دیگر، اشتراکات جوامع اسلامی، مسئولیت و تعهد متقابل است. یک مسلمان هرگز به فردگرایی و منفعت طلبی شخصی یا خودخواهی منتسب نیست بلکه در قبال دیگر افراد جامعه، خود را مسئول و متعهد می‌داند و در امور جامعه مشارکت و همراهی دارد. مسئولیت پذیر است و در اموری که به او واگذار می‌شود، سستی و اهمال نمی‌کند و در برابر مشکلات جامعه تماشایی نیست بلکه یاریگر است و خود را عضوی از پیکره جامعه اسلامی می‌داند.

وی افزود: اصل مهم دیگر عدالت است. جامعه اسلامی جامعه عادلانه است. مسلمانان در امنیت و آسایش زندگی می‌کنند و هراسی از ظلم و جور و ستم ندارند. روابط در درون جامعه به صورت ملی و فراملی و بر پایه اعتقاد است. خیانت و پیمان شکنی در بین این روابط مردود است. در جامعه اسلامی توازن و تعادل حاکم است، گرچه نباید توانایی‌ها و استعدادها را نادیده گرفت. علایق، سلیقه، استعدادها و توانایی‌ها بین افراد متفاوت است اما فاصله غنی و فقیر زیاد نیست آنچنان که موجب فساد و تباهی شود.

دکتر قدسی در ادامه بیان داشت: همچنین اصل دیگر همبستگی و همدلی در جوامع اسلامی است. ضروری است در سطح خانواده و نیز در سطح عموم جامعه همبستگی و همدلی وجود داشته باشد. مسئولیت توانمندان در قبال ضعیفان و ناتوانان در ارائه کمک‌هایی مانند دادن زکات و مالیات برای اقشار ضعیف یا حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و گرفتار در حوادث پیش‌بینی‌شده تا همبستگی و همدلی اجتماعی فراهم شود.

او به زمینه‌ها و عوامل نزاع در کشورهای اسلامی اشاره کرد و گفت: فصل اول، فراموش کردن توحید در عمل است. هدف برخی حاکمان و مردم نه تنها جلب خوشنودی خدا نیست بلکه با رفتار خود موجب سلب امنیت و آسایش از خلق خدا می‌شوند و این رفتار آنها موجب دین‌گریزی‌شان می‌شود. همچنین در برخی از جوامع به جای تشکیل امت واحده، سلطه جویی و قدرت طلبی شکل می‌گیرد و موجب تیره شدن روابط و بروز نزاع می‌شود.

وی افزود: مانع دیگر کج فهمی در مورد مفهوم آزادی است. چنانکه سودجویان با ولنگاری اعتقادی و افراط در بی‌بندوباری، جامعه اسلامی را دچار خسران بکنند. این در حالی است که توجه به ارزش‌های متعالی اسلامی که متناسب با کرامت انسان و بالندگی آن است، ضمن تامین امنیت و آسایش، حق انتخاب و اختیار را از انسان سلب نمی‌کند.

استاد دانشگاه فرهنگیان استان کردستان مانع دیگر را عدم تعهد متقابل یا فردگرایی دانست که موجب

نزاع می‌شود و اظهار داشت؛ در جوامع اسلامی، مسلمانان نسبت به هم مسئول هستند و تعهد متقابل دارند، اگر این اصل رعایت نشود، اعمال زشت و ناپسند نادیده گرفته می‌شود. حال آنکه هر فردی باید خود را مسئول بداند و لازمه این امر ابتدا تغییر و اصلاح در رفتار خود فرد است؛ زیرا اگر فرد سالم باشد، جامعه نیز سالم خواهد بود.

قدسی یکی دیگر از موانع را سلطه فرهنگی دانست و افزود: سلطه فرهنگی با استفاده از جنگ رسانه ای یا اراده دشمنان شکل می‌گیرد. جهان اسلام برای مقابله با سلطه فرهنگی به ویژه جلوگیری از اشاعه سکولاریسم، لائیسزم و لابی‌گری مذهبی نیازمند همگرایی مسلمانان است. روابط سازنده با کشورهای مسلمان در ایجاد هم افزایی برای مقابله با سلطه فرهنگی می‌تواند موثر باشد.

وی افزود: مانع دیگر تکاثر طلبی و جاه طلبی در بعضی از صاحبان مناصب و الگوهای دینی است که موجب کاهش اعتماد مردم و از هم پاشی همبستگی اجتماعی می‌شود. به کارگیری افراد متعهد و متخصص و با تقوا که به رفتار خود نظارت داشته باشند، می‌تواند در این راستا موثر باشد. مانع دیگر بی‌عدالتی در توزیع فرصت‌ها و منابع است و همین عامل می‌تواند فاصله بین غنی و فقیر را افزایش دهد و زمینه ساز نزاع باشد.

وی در ادامه سخنان خود توهین به مقدسات در پوشش آزادی یا آزادی بیان را تهدید کننده صلح و امنیت دانست و گفت: احترام به مقدسات و حفظ حرمت در ادیان و مذاهب موجب گسترش صلح و تحکیم ارتباط می‌شود، اسلام اهانت به مقدسات خود را زشت و عدم اهانت به مقدسات دیگران را واجب می‌داند.

او همچنین تصریح کرد: رفع تبعیض در احقاق حقوق مذاهب و پیشگیری از گسل در بین ادیان و مذاهب می‌تواند مانع نزاع و خصومت شود و از آن پیشگیری کند.

وی افزود: استفاده از ظرفیت‌های جوامع اسلامی از جمله عالمان دینی، جوانان، دانشگاہیان و زنان فرهیخته برای تبیین و تعمیق راهبرد وحدت و همبستگی اجتماعی با بهره‌گیری از استراتژی روشنگری و گفتمانی می‌تواند در پیشگیری از نزاع و همچنین ایجاد عرق ملی، دینی و مذهبی و پیشگیری از خودپنداری منفی و خود کم بینی اثرگذار باشد.